

# DREPTUL

## LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU  
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE  
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR  
B. P. RĂDULESCU

### ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an  
la 1 Ianuarie și 1 Iulie  
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

### GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechi 1 leu

### COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei  
*Studentii plătesc pe jumătate*  
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

## S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea II*: Vasile Pavlovici zis și Pavlov și altu cu Ministerul public.  
*Curtea de apel din Iași, secțiunea I*: Emil Zarifopol și alții cu Dimitrie și Ioan Zarifopol.  
*Tribunalul județului Tecuci*: Maria D. Lnučan cu Direcția generală a C. F. R.

## JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

### INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

*Audiența dela 23 Septembrie 1913*

Președința d-lui Elef. G. Economu, consilier

Vasile Pavlovici zis și Pavlov și altu cu Ministerul public

PARTE CIVILĂ. — INCAPABIL. — MANDATAR SPECIAL. — PERICOL ÎN ÎNTĂRZIERE. — ART. 67 PR. CIV.  
CASTRARE. — RIDICAREA FACULTĂȚILOR DE PROGREAȚIE. — INTENȚIE DE A PROVOCA. — ART. 248 ȘI 242 C. PEN.  
CURTE CU JURAȚI. — INCOMPETINȚĂ. — PLENITUDINE DE JURISDICȚIUNE. — ART. 326 PR. PEN.

1<sup>o</sup> Partea civilă este bine constituită în instanță de un mandatar special orânduit de tribunal, potrivit art. 67 pr. civilă, de a reprezenta pe incapabil până la mijlocirea mandararului legal, când este pericol în întârziere, și această constatare fiind o chestiune de fapt scapă controlului Curței de casație.

2<sup>o</sup> Faptul de a castra pe o persoană intră în prevederile art. 240 și 242 cod. penal, căci dacă rănirile voluntare care au pricinuit pierderea fa-

cultăței de a procrea se pedepsesc prin aceste texte de lege, nu se poate admite că ridicarea aceluiaș facultăți de procreație, cu intenție de a o produce, să nu fie pedepsită, iar consimțământul victimei la faptul de castrare nu apără de răspundere, întrucât legile de interes general nu pot face obiectul transacțiilor dintre părți.

3<sup>o</sup> Dacă incompetența Curței cu jurați poate da loc la recurs în casație conform art. 326 pr. penală, în contra deciziunii de tirmiteră a Camerei de punere sub acuzare, odată însă ce această decizie a rămas definitivă și cu putere de lucru judecat — prin neatacarea ei în termen util, or prin respingerea recursului — ea este atributivă de competență și Curtea este autorizată a se pronunța asupra afacerii, potrivit principiului plenitudinii de jurisdicție, fără ca de altfel acuzatul să aibă vreun interes de a se plânga că a fost supus formelor și garanțiilor multiple ale unei instanțe superioare.

No. 1945. — Respins recursul făcut de Vasile Pavlovici zis Pavlov și Alexe Theodorovici Grișanov, în contra deciziunii Curței cu jurați din județul Iași No. 4 din 1913.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier G. Buzdugan.

S'a ascultat: d-nii avocați Teodoreanu și Sadoveanu în desvoltarea motivelor de casare; d-l procuror N. Zamfirescu în concluziuni.



## Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare, tras din exces de putere, violarea dreptului de apărare, a autorității lucrului judecat și a art. 67 procedura civilă.

Având în vedere procesul verbal cu No. 18 din 19 Ianuarie 1913 al Curței cu jurați din Iași din care se constată, că primul-procuror al tribunalului Iași cerând președintelui aceluși tribunal a se numi un tutore pacientului minor Ivan Iacusov care să-l reprezinte înaintea Curței cu jurați, în procesul în care recurenții sunt acuzați de complici la crima de castrare îndeplinită asupra aceluși minor, președintele tribunalului, pe baza art. 67 pr. civilă a numit pe Nicolae Botez ca să reprezinte pe minor înaintea acelei Curți. Că, înaintea Curței, apărarea a ridicat incidentul că partea civilă nu este bine reprezentată prin N. Botez, întrucât minorul are mamă naturală în Rusia, iar Curtea a respins incidentul, pe motiv că Ivan Iacusov fiind născut în Rusia și nevoit a-și apăra drepturile în instanța penală, în crima de castrare comisă asupra sa, prin urmare într'o afacere de natură urgentă, reprezentanța dată de tribunal minorului este bună;

Considerând că, art. 67 pr. civilă, autoriză pe președintele de tribunal a da, după cererea ce i se face, un mandatar special însărcinat de a reprezenta pe incapabil până la mijlocirea mandatului legal, ori de câte este pericol în întârziere;

Că, în speță, instanța de fond constatând că era pericol în întârziere, până la reprezentarea minorului prin mama lui aflată în Rusia, a putut numi un mandatar special, întru cât această constatare fiind o cestiune de fapt, scapă controlului acestei Inalte Curți;

Că, prin urmare, partea civilă fiind bine constituită în instanță, Curtea cu jurați n'a violat nici un text de lege și n'a comis nici un exces de putere, așa că motivul de casare e nefondat.

Asupra motivului II de casare :

II. «Greșită aplicare și violare a art. 240 și 242 combinat cu 387 cod. penal».

Considerând că, după art. 240 cod. penal, rănirile voluntare care au cauzat pierderea facultăților de a procreia se pedepsesc cu închisoare dela 2 până la 5 ani, iar dacă aceste răniri s'au făcut cu precugetare sau cu pândire, art. 242 cod. penal prevede ca pedeapsă minimum reclusiunii;

Considerând că, în cuprinsul acestor dispozițiuni intră, evident, faptul de a castra pe o persoană, căci dacă rănirile voluntare care au pricinuit pierderea facultății de a procrea se pedepsesc, nu se poate admite ca ridicarea aceluși facultăți de procreație, cu intenție de a o produce, să nu fie pedepsită;

Că, dacă în codul penal francez textul art. 316 cuprinde o dispoziție și o pedeapsă specială pentru faptul de castrare și în codul nostru nu există asemenea dispoziție, este că legiuitorul nostru a eliminat, ca inutil, dispoziția art. 316 din codul penal francez, întru cât faptul intră, după casuri, în dispozițiunile generale ale art. 240 și 242 cod. penal;

Că, în ce privește consimțământul victimei la fapt, acest consimțământ nu poate apăra de răspundere pe autor, întru cât legile de interes general nu pot face obiectul transacțiunii dintre părți și de altfel nici consimțământ n'a putut fi din partea victimei care n'avea decât 16 ani;

Că, prin urmare, Curtea cu jurați a făcut o bună aplicațiune art. 240 și 242 cod. penal și motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului III de casare :

III. «Exces de putere și greșită aplicare a art. 388 combinat cu 322 și 324 pr. penală».

Având în vedere dispozițiunile art. 226 al. 2, 304, 381 și 388 pr. penală.

Considerând că, din dispozițiunile acestor texte de lege rezultă principiul plenitudinii de jurisdicție, pentru Curțile cu jurați, în virtutea căreia aceste instanțe au dreptul de a judeca toate infracțiunile de cari sunt investite, indiferent dacă acele infracțiuni, sunt crime, delictे ori contravențiuni;

Că, într'adevăr, art. 304 pr. penală, impune ministerului public de pe lângă Curtea cu jurați îndatorirea de a urmări pe orice persoană pusă sub acuzație și toate capetele de acuzațiune prevăzute în deciziunea de trimitere; iar art. 226 al. 2 pr. penală obligă formal pe Curte ca să statueze, pentru fiecare din preveniții trimese înaintea sa, asupra tuturor faptelor de crime, delictе, ori contravențiuni; că, în fine, art. 381 și 388 prevăd aceiași obligațiune pentru Curte, de a judeca chiar dacă faptul supus judecării nu este o crimă și de a se pronunța asupra cereri de daune, formulată de partea civilă, chiar dacă faptul din care derivă acele daune nu este de cât un delict, ori quasi-delict civil;



Considerând că, este adevărat că incompetența Curței cu jurați, poate da loc la recurs în casație conform art. 326 pr. penală, în contra deciziunii de trimetere a camerei de punere sub acuzare, dar odată această decizie rămasă definitivă și cu putere de lucru judecat, — prin neatacarea ei în termen util, ori prin respingerea recursului — ea este atributivă de competență și Curtea este autorizată a se pronunța asupra afacerii potrivit principiului plenitudinii de jurisdicție, fără, de altfel, ca acuzatul să aibă vre-un interes de a se plânga că a fost supus formelor și garanțiilor multiple ale unei instanțe superioare;

Că, așa fiind, Curtea cu jurați a fost competente să judece pe recurenții acuzați de complicitate la crima de castrare, cu toate că autorul principal al faptului încetase din viață în cursul procesului dinaintea Curței cu jurați și în privința lui acțiunea publică fusese declarată stinsă;

Că, prin urmare, și acest motiv de casare este nefondat.

Pentru aceste motive respinge.

## CURTEA DE APEL DIN IAȘI

### SECȚIUNEA I

*Audiența d-rla 5 Iunie 1913*

Președinta d-lui Ioan T. Burada, prim-președinte

Emil Zarifopol și alții cu Dimitrie și Ioan Zarifopol

PRESCRIPTIUNE. — LEGATAR SINGULAR. — MOȘTENITOR CU TITLU UNIVERSAL. — POSESIUNE UTILĂ. — ART. 1895 C. CIV.

TITLU DE MOȘTENITOR (PRO HEREDE). — INTERVERTIREA POSESIUNEI. — UZUCAPIUNE. — ART. 1858 C. CIV.

LEGATAR UNIVERSAL. — POSESIUNE. — PRECARITATE. — UZUCAPIUNE. — ART. 1858 C. CIV.

1<sup>o</sup> Numai legatarul singular poate prescrie prin posesiunea utilă de 10 până la 20 ani cu bună credință imobilul dobândit prin legat, iar nu și moștenitorii cu titlu universal, care nu poate începe posesiunea utilă pentru prescripție, ci numai pentru uzucapiune, din cauză că titlul său, cuprinzând o universalitate de bunuri, imobilele nu sunt determinate, cum cere art. 1895 cod. civil, spre deosebire de codul francez (art. 2265), care nu prevede o atare individualizare.

2<sup>o</sup> Legiutorul român, admitând prin adaosul făcut la art. 1858 cod. civil, posibilitatea de in-

tervertire a posesiunii numai pentru eredele instituit de deținător ca legatar cu titlu universal, și numai pentru uzucapiune, nu și pentru prescripția de 10 până la 20 ani, urmează că titlul de moștenitor (*pro herede*) nu poate duce nici măcar la uzucapiune.

3<sup>o</sup> Pentru a pune în concordanță principiul că cineva poate înstrăina bunul altuia, cu obligațiunea impusă legatarului universal prin art. 775 cod. civil, de a restitui bunurile deținute în mod precar, legiutorul admite prin art. 1858 al. 4 că legatarul universal poate, dacă este de bună credință, să uzucapeze prin o posesie utilă de 30 ani imobilele primite ca făcând parte din universalitatea bunurilor lăsate lui prin testament, asupra cărora de cujus avea posesiunea precară, spre deosebire de eredele legitim, care nu poate prescrie, oricât timp ar deține bunurile deferite de lege, decât prin unul din modurile arătate de art. 1858 cod. civil.

No. 59. — S'au prezentat apelanții prin d-l avocat, Lascar Roseti, intimatul D. Zarifopol în persoană și intimatul Ioan Zarifopol, prin d-l avocat M. B. Cantacuzino.

### Curtea,

Văzând apelul făcut de Emil, Alexandru și Constantin Zarifopol, contra jurnalului tribunalului Iași, secția I No. 4228 din 29 Septembrie 1911, prin care se admite în principiu cererea de eșire din indiviziune introdusă de Ioan și D. Zarifopol și a dispus a se face o constatare și eventual împărțirea în trei părți a 200 fălci sau 286 ha, 4390 m. p., din moșia Ceplenița, județul Iași;

Ascultând părțile prin avocații lor în susținerea și combaterea chestiunii dacă titlul pro haerede poate servi ca titlu just pentru prescripția de 10 sau 20 ani, și care formează obiectul apelului;

Văzând că, în fapt, se constată următoarele: Hristache Zarifopol încetând din viață în 1886, moștenitorii săi Costică, Ioan și Dimitrie, împart averea de moștenire, în care intră și moșiile Cucutenii, Borsoaia și Ceplenița, cu clauza expresă, că dacă se va constata în urmă că s'au scăpat din vedere unele



bunuri sau că partea vreunui din ei este mai mare decât cea arătată în actul de împărțea, să se împartă în trei părți egale și să se compenseze. Moșia Ceplenița formând partea lui Costică Zarifopol, și acesta încetând din viață în anul 1891, ceilalți frați introduc în 1912 acțiunea de împărțea contra apelanților, moștenitorii legitimi ai lui Costică Zarifopol, pretinzând să se împartă în trei părți egale niște vii ce au fost trecute cu vederea la împărțea din 1886 și 200 fălci din Ceplenița, pământ ce ar fi prisosind peste cele 2.100 fălci, prevăzute în act ca întindere a acestei moșii. La această cerere, moștenitorii lui C. Zarifopol opun prescripția de 10 ani, cu bună credință pe baza titlului de moștenitori ab intestat ai părintelui lor, apărare respinsă la tribunal prin jurnalul apelat și asupra căreia s'a ivit paritate de păreri la precedentă înfățișare;

Văzând că prescripția este un mijloc de a dobândi proprietatea, și că e fondată pe faptul posesiunii ca proprietar în condițiile cerute de lege (art. 1837, 1846 și urm. c. civ.); că, posesiunea precară, sau prin îngăduința proprietarului nu constituie o posesiune sub nume de proprietar (art. 1853 c. civ.);

Văzând de asemenea că în virtutea principiilor de drept că nimenea nu se poate îmbogăți pe nedrept în paguba altuia, și că nimeni nu poate trece la altul mai multe drepturi decât are el, art. 1857 cod. civil, dispune că deținătorul care posedă nu sub nume de proprietar, nu poate el însuși să schimbe, fie prin sine însuși, fie prin alte persoane interpuse, calitatea unei asemenea posesiuni; că, la această regulă articolul următor 1858 admite patru excepțiuni și anume: 1) când deținătorul lucrului primește cu bună credință dela o a treia persoană, alta decât adevăratul proprietar, un titlu translativ de proprietate în privința lucrului ce deține; 2) când deținătorul lucrului neagă dreptul celui dela care ține posesiunea lucrului, prin acte de rezistență la exercițiul dreptului său; 3) când deținătorul strămută posesiunea lucrului, printr'un act cu titlu particular translativ de proprietate, la altul care este de bună credință; și 4) când transmisiunea posesiunii din partea deținătorului la altul se face printr'un act cu titlu universal, dacă acest succesori cu titlu universal este de bună credință;

Văzând că această preschimbare a posesiunii este generală, în înțelesul că nu e prescrisă numai pentru

prescripția de 10 până la 20 ani, căci, pe când pentru modurile de preschimbare arătate la punctele 1 și 3 este suficientă o posesiune utilă de 10 până la 20 ani pentru dobândirea prăprietății, în cazurile enumerate la punctele 2 și 4 se cere posesiunea cea lungă de 30 ani pentru uzucapiune;

Văzând că art. 1858 cod. civil, este reproducerea art. 2238 și 2239 Codicele Napoleon, cu adaosul cazului al 4-lea de transformarea posesiunii precare în posesiune utilă; că, în toate aceste cazuri se cere un act, adică o manifestare de voință, fie printr'un act translativ de proprietate, fie printr'un act de rezistență;

Văzând că legiuitorul român, ținând seamă de unele critici aduse Codicelui Napoleon, de principiile dreptului roman și de legiurile pământene, a introdus oarecare schimbări legiurii franceze; că, între altele, cu privire la înstrăinarea lucrului altuia și a efectului ce produc atari înstrăinări când dobânditorii lucrurilor străine sunt de bună credință, legiuitorul român a suprimat art. 1599 Cod. Napoleon, care declară nulă vânzarea lucrului altuia, și a înlăturat art. 2237 Cod. Napoleon, după care erezii precariștilor nu pot prescrie, ei continuă posesiunea precară a autorilor lor orcât timp ar deține lucrul străin, așa că numai printr'un act de rezistență sau prin celelalte moduri arătate de acest articol pot să-și schimbe posesiunea precară în posesiune utilă pentru prescripție sau uzucapiune; că, tot în acest scop și spre a da o acțiune în justiție legatarului singular, legiuitorul român introduce art. 906 cod. civil, care prescrie că, dacă testatorul, știind a dat legat lucrul altuia, însărcinatul cu acel legat este dator a da lucrul în natură sau valoarea lui, spre deosebire de art. 1021 Cod. Napoleon, care declară nul legatul lucrului străin în toate cazurile, fie că a știut, fie că nu a știut testatorul că lucrul nu este al său; că, față cu această inovație, legatarul singular dobândind un lucru determinat, cum cere art. 1895 cod. civil, și printr'un act translativ de proprietate, dacă este de bună credință, va prescrie prin posesiune utilă de 10 până la 20 ani, intrând în prevederile art. 1858 al. 1 sau 3, după cum deținătorul capătă lucrul precar ca legat dela un altul decât dela adevăratul proprietar, sau dânsul lasă altuia ca legat lucrul ce deține ca precarist; iar în ce privește legatarul universal, s'a adaos la art. 1858 al 4-lea caz de



preschimbare a posesiunii în cuprindere : «când transmisiunea posesiunii din partea deținătorului la altul se face printr'un act cu titlu universal, dacă acest succesor universal este de bună credință»; că, legea cere prin urmare : 1) un act cu titlu universal ; 2) actul să fie manifestarea voinței deținătorului și nu a altuia ; și 3) succesorul universal să fie de bună credință ; că succesorul cu titlu universal nu poate începe posesiunea utilă pentru prescripție, ci numai pentru uzucapiune, din cauză că titlul său cuprinzând o universalitate de bunuri, imobilele nu sunt determinate cum cere art. 1895 cod. civ. rom., spre deosebire de codicele francez art. 1265 c. civ., care nu pretinde o atare individualizare față cu art. 2237 suprimat la noi, și care se raportează atât la erezii testamentari cât și la erezii legitimi ab intestat ; că acest adaos prin urmare nu este o inovație atât de radicală cum se pretinde de apelanți ; că, dacă legiuitorul ar fi voit să pună pe picior de egalitate legatul universal cu cel singular, nu pre'indea în art. 1895 cod. civil, ca imobilul să fie determinat pentru a se prescrie prin 10 până la 20 ani de posesiune utilă, și totodată ar fi spus aceasta în citatul adaos întrebuițând termenul «testament» în loc de act cu titlu universal, de oarece testamentul poate cuprinde tot felul de legate ;

Văzând că legea prin art. 652 și următorii din codicele civil, chiamă la moștenirea netestată pe erezii legitimi în ordinea de ea stabilită, dând prin art. 653 descendenților și ascendenților posesiunea moștenirii din momentul morții lui de cujus, și chiar fără știrea și voia lor, că legea substituindu-se lui de cujus, îi aduce la îndeplinire voința presupusă că o are cu privire la averea și moștenitorii săi ; că, celce moare netestat, neapărat că nu 'și-a manifestat voința, iar legea care-l înlocuiește nu-i poate presupune o voință imorală de a despuia de avutul lor pe proprietarii imobilelor asupra cărora dânsul a avut numai o posesiune precară, căci însăși legea ar fi imorală ; că, dacă în vederea bunei credințe a dobânditorilor de bunuri pe această cale, legea atribue un efect legal unor astfel de acte reprobate de echitate și de morală, legiuitorului nu-i e îngăduit a face ceeace în definitiv nici de cujus n'ar fi făcut dacă dispunea prin testament de avutul său,—prezumțiune dedusă din împrejurarea că nu a înstrăinat prin acte între vii bunurile deținute precar ; că, de aceia, succesorii ab intestat se îmbracă cu drepturile și datoriile defunctului, prin urmare și cu obligațiunea de restituire a bunurilor deținute precar ; ei vor continua posesiunea precară a autorului lor, după cum asemenea vor continua și complecta posesiunea utilă a defunctului întocmai ca în legiuirea franceză art. 2235 cod. Napoleon care a fost

desfăcut în două articole 1859 și 1860 de legiuitorul român, fără a le schimba înțelesul, cu singura deosebire — zice art. 1861 cod. civil, — că, trebuie să se țină seamă de adaosul făcut articolului 1858 pe care-l interpretăm, și anume că, după codicele român legatarul cu titlu universal va putea începe în persoana sa o posesiune de uzucapiune când va dobândi bunurile de succesiune printr'un testament dela deținător și dacă dânsul va fi de bună credință ; că, dacă legiuitorul ar fi voit să cuprindă în noul mod de schimbare a posesiunii pe toți erezii, nu ar fi cerut un act cu titlu universal, și din partea deținătorului, ci reproducea formula legală din art. 650 cod. civil, când deferirea succesiunii se face fie prin lege, fie prin voința omului, prin testament ; că, legea cerând voința omului, nu se poate întinde această dispoziție prin interpretări judicioase care nu corespund intenției legiuitorului, la fapte juridice cărora legea nu le dă calitatea de titlu sau cauză justă care să ducă la prescripție sau la uzucapiune ; că, întrebuițarea cuvântului act alături de titlu universal nu poate fi o scăpare de vedere a legiuitorului, ci e pus tocmai spre a'i arăta intenția ; că, numai în art. 1858 cod. civil, trebuie căutat titlul pentru prescripție sau uzucapiune, și nu în art. 1895, 1897 și 644 cod. civil, de oarece aceste articole vorbesc în genere de titluri, iar nu de titlurile care conduc la dobândirea proprietății prin posesiune utilă ; că, și în codicele Napoleon succesiunea este un mijloc prin care se dobândește proprietatea (art. 711 cod. civil francez), și totuși nimenea nu susține că succesorii precariștilor pot interverti posesiunea lor în virtutea titlului lor de erezi, fie testamentari, fie erezi ab intestat ; că, deasemenea, în art. citat 2235 cod. civil francez se spune că fiecare posesor poate uni posesiunea sa cu cea a autorului sau, ori în ce mod îi va fi succedat, fie cu titlu universal sau particular, fie cu titlu lucrativ sau oneros, și cu toate aceste eredele nu poate interverti titlul posesiunii sale decât prin acte de rezistență sau prin celelalte două moduri permise de lege, întocmai ca autorul lor ; că, legiuitorul român, admițând prin adaosul făcut art. 1858 cod. civil, posibilitatea intervertirii posesiunii numai pentru eredele instituit de deținător ca legatar cu titlu universal și numai pentru uzucapiune, nu și pentru prescripția de 10 până la 20 ani, urmează că titlul *pro haerede* nu poate duce nici măcar la uzucapiune ; că, deasemeni nu poate fi vorba de o posesiune *pro suo*, cum susțin intimații prin avocatul lor ; că totul se rezumă în aceia că, legiuitorul român, spre a pune în concordanță principiul că cineva poate înstrăina lucrul altuia, cu obligația impusă legatarului universal prin art. 775 cod. civil, de a restitui bunurile deținute precar,



admite prin art. 1858, al. 4, că legatarul universal, dacă este de bună credință, poate uzucapă prin o posesiune utilă de 30 ani imobilele primate ca făcând parte din universalitatea bunurilor lăsate lui prin testament asupra cărora decujus avea posesiune precară, spre deosebire de eredele legitim care nu poate prescrie oricât timp va deține bunurile deferite de decât prin unul din modurile arătate de art. 1858 cod. civil, întocmai ca în legiuirea franceză;

Văzând, în specie, că Costică Zaripopol, părintele apelanților, a încetat din viață netestat; că, în virtutea actului de împărțeală încheiat cu frații săi dânsul a deținut cu titlul *pro indiviso*, deci în mod precar, cum se exprimă art. 1853 cod. civil, 200 fălci pământ din moșia Ceplenita, ce prisosesc peste întinderea prevăzută în actul de împărțeală; că, dânsul nu a preschimbat titlul de precarist a posesiunii sale asupra acestui pământ prin vreunul din mijloacele arătate de art. 1858 cod. civil, nici în persoana sa, nici în persoana moștenitorilor săi printr'un act translativ de proprietate fie între vii, fie prin testament; că, față cu cele arătate mai sus, titlul de succesori legitimi ab intestat ai lui Costică Zaripopol, părintele lor, nu le constituie un titlu util pentru uzucapiune, și cu atât mai puțin pentru prescripția de 10 până la 20 ani;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Em. Cernătescu, în majoritate, respinge, etc.

Semnați: D. Porfiriu, Em. Cernătescu, N. Leonescu.

### Opiniune

Având în vedere că moștenitorii lui C. Zaripopol se opun la acțiunea intentată contra lor invocând prescripțiunea de 10 ani cu bună credință pe baza titlului de moștenitori ai părintelui lor;

Având în vedere că, conform art. 644, cod. civil, succesiunea este un mod de dobândire a proprietății;

Considerând că după art. 1858 al. 4, combinat cu art. 1859, cod. civil, succesorul universal poate începe în persoana sa o posesiune utilă deosebită de a autorului său, calitatea sa de erede poate constitui un just titlu care să ducă la prescripțiunea aceluși imobil găsit în succesiunea autorului său, dacă l-a stăpânit zece ani cu bună credință conform art. 1895, chiar când autorul ar fi stăpânit fără titlu sau cu titlu precar;

Având în vedere că e stabilit că moștenitorii lui C. Zaripopol, pârâții de astăzi, au stăpânit pământul în litigiu timpul cerut de lege pentru prescripțiune, adică că dela moartea părintelui lor au trecut mai mult de 10 ani.

Suntem de părere a se admite apelul și în consecință a se respinge acțiunea de împărțeală.

Semnați: I. T. Burada, D. Grigorovici.

Notă. — A se vedea sentința tribunalului Iași, precum și magistrala observațiune a d-lui profesor D. Alexandresco, în *Dreptul* din 1912, No. 1, pag. 5.

## TRIBUNALUL JUDEȚULUI TECUCI

Audiența dela 17 Septembrie 1913

Președința d-lui V. Ionescu, judecător

Maria D. Luncan cu Direcția generală a C. F. R.

ACCIDENTE DE MUNCĂ. — LEGEA MESERIILOR. — TRIB. ORDINARE. — COMPETINȚĂ. — ART. 998 ȘI URM. C. CIV.

ACCIDENTE DE MUNCĂ. — LUCRĂTORI. — RENTĂ. — LEGEA MESERIILOR.

ACCIDENTE DE MUNCĂ. — ÎNTREPRINDERI DE CĂI FERATE. — LEGEA MESERIILOR.

ACCIDENTE DE MUNCĂ. — DREPTURILE LUCRĂTORILOR. — LICHIDARE. — INSTANȚE DE JUDECATĂ.

1<sup>o</sup> Pretențiile ce pot isvorâ din faptele calificate juridicește „accidente de muncă“ și prevăzute de legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurării muncitorești, nu mai pot face obiectul unor acțiuni civile intentate înaintea tribunalelor ordinare pe baza art. 998 și urm. cod. civil, legiuitorul interzicând, prin legea meseriilor, lucrătorilor chemați a beneficia de această lege dreptul de se mai prevala și de dispozițiunile art. 998 și urm. cod. civil.

2<sup>o</sup> Potrivit prevederilor legii meseriilor, în cazurile de accidente de muncă prevăzute de această lege, lucrătorii sau succesorii lor n'au dreptul decât la o rentă, pe care trebuie să o solicite de la casa centrală a meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești.

3<sup>o</sup> Accidentele de muncă provenite dintr'un număr anumit de industrii și exploatari recunoscute ca mai periculoase, între care și accidentele de muncă rezultate din întreprinderile „de căi ferate de tot felul“ sunt supuse prevederilor și jurisdicției legii pentru organizarea meseriilor creditului și asigurării muncitorești.

4<sup>o</sup> Pentru o cât mai grabnică lichidare a drepturilor lucrătorilor isvorâte din accidentele de muncă, legiuitorul prin art. 222—227 din legea pentru organizarea meseriilor, a instituit o procedură simplă, specială, expeditivă și instanțe proprii pentru judecată care sunt: Casa centrală a meseriilor precum și o comisiune de apel compusă din trei consilieri ai Inaltei curți de casație și justiție.

No. 195. — S'a ascultat pe reclamantă, pe d-l avocat M. Chirișescu, din partea direcției generale a C. F. R.; Ministerul public fiind reprezentat prin d-l avocat G. Casan.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată de Maria D. Luncanu, personal și ca tutrice, prin petiția înregistrată sub No. 16161 din 1912, și prin care cere ca direcțiunea generală a C. F. R. să fie obligată a-i plăti suma de 80.000 lei, ca daune suferite prin moartea festului



său soț Dimitrie Luncanu, omorât de o mașină a direcției generale a C. F. R. în stația Tecuci;

Având în vedere reclamațiunea scrisă, actele dela dosar și concluziile părților, din care se constată în fapt că : în dimineața zilei de 15 Iulie 1912, în gara Tecuci, decedatul Dimitrie Luncanu, fost curățitor de mașini în depoul Tecuci, pe când ajuta la întoarcerea mașinei No. 2022, pe placa învârtitoare din stația Tecuci, a fost surprins de mașina No. 559 și omorât, fapt pentru care soția sa Maria D. Luncanu, în calitate de vă-uvă și tutoare, prin acțiunea de față, reclamă 80.000 lei, despăgubiri dela direcțiunea generală a C. F. R.

Având în vedere incidentul ridicat de direcțiunea generală a C. F. R. prin d-l avocat M. Chirițescu, care susține că tribunalele ordinare sunt neкомпетente să judece acțiunea intentată de reclamanta Maria D. Luncanu, întrucât în virtutea legii pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești din 1 Aprilie 1912, dispozițiunile art. 998 și urm. cod. civil, pe baza cărora s'a intentat prezenta acțiune de daune, nu sunt aplicabile cazurilor de accidente de natura celui întâmplat fostului său soț Dimitrie Luncanu, și că potrivit prevederilor actualei legi a meseriilor, reclamanta n'are dreptul decât la o rentă, pe care trebuie să o ceară dela casa centrală a meseriilor creditului și asigurărilor muncitorești;

Având în vedere că, după cum rezultă din chiar cuprinsul și termenii reclamațiunii, aflându-ne netăgăduit în fața unui fapt calificat juridicește de «accident de muncă», întrebarea ce se pune este : accidentele de muncă prevăzute de actuala lege a meseriilor, mai pot face ele obiectul unor acțiuni civile intentate înaintea tribunalelor ordinare și sprijinite pe dispozițiunile art. 998 și urm. cod. civil?

Pentru a lămuri mai bine chestiunea în privința pretențiunilor ce pot isvoră din asemenea fapte, trebuie să facem o distincțiune, după cum faptul s'a petrecut înainte, sau după 1 Aprilie 1912, data punerii în aplicare a legii meseriilor.

Înainte de punerea în aplicare a actualei legi, urmașii unui lucrător în slujba C. F. R., ca în speță, ar fi putut pretinde : 1) un drept de pensie la Casa de ajutor a C. F. R. și 2) daune bazate pe principiul stabilit în art. 998 și urm. cod. civil. Pensia s'ar fi obținut pe cale administrativă, daunele ar fi trebuit să facă obiectul unui litigiu înaintea tribunalului ordinare.

După 1 Aprilie 1912, însă, odată cu înlocuirea actualei legi a meseriilor, legiuitorul a supus prevederilor jurisdicțiunii arătate de legea meseriilor accidentele de muncă, provenite dintr'un număr anumit de industrii și exploatari recunoscute ca mai periculoase, între care și accidentele de muncă rezultate din întreprinderile d. căi ferate de tot felul. Într'adevăr, anterior actualei legi, jurisprudența a aplicat întotdeauna în această materie principiile ce isvorăsc din art. 998 și urm. cod. civil, după care lucrătorii nu puteau obține despăgubiri, decât în cazul când ar fi dovedit culpa patronului, jurisprudență care reprezintă și astăzi dreptul comun în această materie a responsabilității accidentelor, în cazurile neprevăzute de actuala lege. Aplicațiunea principiilor generale însă, făcea aproape iluzoriu acest drept de despăgubiri, fiindcă arareori victima și mai

ales moștenitorii, reușeau să facă dovada vinovăției patronului. Osebit de aceasta, procesele acestea intentate pe baza dreptului comun erau lungi și necesitau cheltueli mari; astfel că din această luptă înegală cu patronii, lucrători sau urmașii lor se alegeau adeseori cu despăgubiri ridice, rezultatul unei transacțiuni. Această situațiune dificilă pentru lucrători a atras atențiunea legiuitorilor cari după lungi discuții, au stabilit pe baza teoriei riscului profesional și prin răsturnarea teoriei probelor, că patronul trebuie să dovedească că n'a fost în culpă, dacă vrea ca să înlăture o condamnare, iar lucrătorul n'are de făcut nici o dovadă. Pe baza acestui principiu, a întocmit legiuitorul francez legea meseriilor din 1 Iulie 1899, iar legiuitorul român pe aceea din 1 Aprilie 1912;

Având în vedere că accidentul mortal de muncă, întâmplat victimei D. Luncanu, petrecându-se în ziua de 15 Iulie 1912, deci după data punerii în aplicare a legii meseriilor; așa fiind, el căzând sub prevederile actualei legi a meseriilor, să vedem care sunt pretențiile ce pot ridica din acest fapt succesorii victimei, dacă sunt ele arătate, regulamentate și obligatorii a fi revendicate după legea meseriilor și dacă fiind prevăzute de actuala lege, ar mai putea să facă obiectul unei acțiuni civile bazată pe dispozițiunile art. 998 și urm. cod. civil; ori numai dispozițiunile legii meseriilor se aplică acestor accidente de muncă?

Considerând că, după principiile legii meseriilor din 1 Aprilie 1912, se introduce următoarele principiale inovațiuni în materia accidentelor de muncă și care rezultă din cap. 3 din lege «asigurarea în contra accidentelor»; 1) se declară patronul responsabil de orice accident, oricare ar fi fost cauza lui, afară de cele pricinuite intenționat de lucrători, sau cele cauzate prin acte criminale de ei, după cum reese din cuprinsul textului art. 148 al. penultim; 2) pentru ca lucrătorul să se poată bucura întotdeauna de o despăgubire și pentru ca nici patronii să nu cadă sub povara unor obligațiuni prea grele, s'a limitat cuantumul la care ar putea fi obligat patronul; așa încât, în locul unor despăgubiri complete, se introduce o despăgubire cu caracter de bună înțelegere, stabilită prin art. 145 din lege, pe baza căruia în caz de moarte; prin accident se dă : 1) cheltueli de înmormântare, 2) o rentă care nu poate trece peste  $\frac{3}{5}$  din salariul mijlociu al decedatului;

Considerând că legiuitorul prevăzând sistemul asigurării lucrătorilor de accidente și principiile arătate, e în afară de ori ce îndoială că, prin actuala lege a meseriilor a căutat să interzică lucrătorilor chemați de a beneficia de această lege, dreptul de a se mai prevala și de dispozițiunile art. 998 și urm. cod. civil. Aceasta fiind o consecință a caracterului de învoială atribuit despăgubirilor care se dau în baza legii meseriilor;

Considerând că, această intențiune a legiuitorului, în afară de principiile arătate mai sus și care au călăuzit pe legiuitorul francez și pe al nostru, mai rezultă și din dispozițiunile precise ale alniatului ultim art. 148 a cărui adăogire a fost cerută de însuși ministrul respectiv, în ședința Camerei prin amen-



darea ulterioară a acestui aliniat, după care art. 998, 999, 1000, 1002 și 1003 cod. civil, nu sunt aplicabile cazurilor de accidente prevăzute în legea meseriilor (Dezbaterile Adunării deputaților, 22 Decembrie 1911, pag. 256, coloana 3, *Monitorul Oficial*).

Considerând că, această interpretare de suprimare a dreptului la despăgubiri pe baza dreptului comun, rezultă și din explicațiunile clare și categorice ale ministrului respectiv, făcute prin expunerea de motive a proiectului de lege, care după ce face analiza principiului asigurării lucrătorilor de accidente se exprimă astfel: „Este drept și uman a părași acest sistem (sistemul despăgubirilor bazat pe dreptul comun). Dispozițiile art. 998 și urm. cod. civil rămân neaplicabile în acordarea despăgubirilor prevăzute de această lege pentru cazurile de boală, invaliditate sau moarte provenite dintr'un accident de muncă“. (Dezbaterile Adunării deputaților, 17 Decembrie 1911, pag. 135. Expunerea de motive a legii, Dezbaterile Adunării deputaților, 22 Decembrie 1911, pag. 247 coloana I, discursul ministrului respectiv asupra legii meseriilor, dezbaterile Senatului, 21 Decembrie 1911. Expunerea de motive a legii. *Monitorul Oficial*);

Considerând că, ideia aceasta a legiuitorului de a supune accidentele de muncă cârmuirii actualei legi a meseriilor, rezultă din întregul complex al legii și mai ales din cap. 3 „asigurarea în contra accidentelor“, prin care legiuitorul specifică toate măsurile referitoare la asigurarea lucrătorilor și la despăgubirile pe care le pot căpăta ei în caz de accidente și anume: prin art. 140 întreprinderile și exploataările supuse accidentelor, prin art. 141 ajutoarele la care au drept lucrătorii după urma accidentelor de muncă, prin art. 142—148 renta pe care o culege victima sau succesorii săi, prin art. 148 obligația patronilor ca să participe la „asociația patronală“, în scopul de a asigura pe lucrătorii lor în contra riscurilor, prin art. 148—157 se specifică tabloul de clasificare a riscurilor, cotizațiile patronilor, întrebuintarea fondurilor și diferite alte dispoziții relative la administrațiunea „asociației patronale“ și la obligațiunile casei centrale; iar prin art. 157—162 se prevede obligațiunile pe care trebuie să le îndeplinească patronii în cazuri de accidente, precum și măsurile disciplinare de care se fac pasibili patronii care nu-și îndeplinesc aceste obligațiuni;

Considerând că, printre întreprinderile și exploataările supuse asigurării în contra accidentelor, sunt prevăzute de art. 140 și „întreprinderile de căi ferate de tot felul“ și deci și cazul lucrătorului D. Luncan;

Considerând că, pentru o cât mai grabnică lichidare a drepturilor lucrătorilor izvorâte din accidentele de muncă, legiuitorul prin art. 222—227 a instituit o procedură simplă, specială și expeditivă, precum și instanțe proprii pentru judecată, care sunt: casa centrală a meseriilor, precum și o comisiune de apel compusă din trei consilieri ai Inaltei Curți de casație și justiție;

Considerând, în fine, că textul art. 239 din lege prin aliniatul său ultim abrogând toate dispozițiunile contrarii legii meseriilor, evident rezultă din toate cele expuse, că tribunalele ordinare nu mai au cădere să judece pretențiunile izvorâte din asemenea accidente de muncă, petrecute după data punerii în aplicare a legii meseriilor, cum este accidentul întâmplat lucrătorului D. Luncanu;

Că, astfel fiind, cazul lucrătorului D. Luncanu provenind dintr'un accident de muncă, posterior punerii în aplicare a legii meseriilor și fiind prevăzut de art. 140 din această lege, tribunalele ordinare numai au competența să judece pretențiunile reclamate prin prezenta acțiune și, potrivit dispozițiilor art. 222 și urm. din legea meseriilor, reclamanta urmând să se adreseze casei centrale a meseriilor; așa fiind, acțiunea de față rămâne rău îndreptată și cată să fie respinsă ca atare;

Pentru aceste considerente, redactate de d-l judecător de ședință D. Tomida, respinge ca rău îndreptată acțiunea, etc.

Semnați: V. G. Ionescu, D. Tomida.

## BIBLIOGRAFIE

Marea operă de Drept Civil a d-lui profesor D. Alexandresco, a sporit volumele sale din a doua ediție cu încă unul. Acesta este tomul IV, partea I (donațiunile între vii), care a eșit acum de sub tipar și s'a pus în vânzare.

Acei cari posedă această prețioasă operă să se grăbească a-și procura volumul apărut, căci fiind dată importanța materiei ce tratează, numărul exemplarelor să fi repede epuizat.

Prețul acestui volum este 20 lei.